



Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 18. juni 2024
(OR. en)

10057/24

Interinstitutionel sag:
2024/0052 (NLE)
2024/0053 (NLE)

AELE 43
EEE 24
ISL 20
N 31
FL 24
PECHE 186

LOVGIVNINGSMÆSSIGE RETSAKTER OG ANDRE INSTRUMENTER

Vedr.: Aftale mellem Den Europæiske Union og Island, Fyrstendømmet Liechtenstein og Kongeriget Norge om en EØS-finansieringsmekanisme for perioden maj 2021 til april 2028

AFTALE
MELLEM DEN EUROPÆISKE UNION OG ISLAND,
FYRSTENDØMMET LIECHTENSTEIN
OG KONGERIGET NORGE
OM EN EØS-FINANSIERINGSMEKANISME
FOR PERIODEN MAJ 2021 TIL APRIL 2028

DEN EUROPÆISKE UNION,

ISLAND,

FYRSTENDØMMET LIECHTENSTEIN,

KONGERIGET NORGE,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at parterne i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde ("EØS-aftalen") blev enige om behovet for at mindske de økonomiske og sociale uligheder mellem regionerne med henblik på at fremme den fortsatte og harmoniske styrkelse af de handelsmæssige og økonomiske forbindelser mellem parterne,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at EØS-staterne for at bidrage til dette formål har oprettet en EØS-finansieringsmekanisme,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at bestemmelserne om EØS-finansieringsmekanismen for perioden 2004-2009 er fastlagt i protokol 38a og addendummet til protokol 38a til EØS-aftalen,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at bestemmelserne om EØS-finansieringsmekanismen for perioden 2009-2014 er fastlagt i protokol 38b og addendummet til protokol 38b til EØS-aftalen,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at bestemmelserne om EØS-finansieringsmekanismen for perioden 2014-2021 er fastlagt i protokol 38c til EØS-aftalen,

SOM TAGER I BETRAGTNING, at der fortsat er behov for at mindske de økonomiske og sociale uligheder i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, hvorfor der bør oprettes en ny mekanisme for finansielle bidrag fra EØS-/EFTA-staterne for perioden maj 2021 til april 2028,

HAR BESLUTTET AT INDGÅ FØLGENDE AFTALE:

ARTIKEL 1

Artikel 117 i EØS-aftalen affattes således:

"ARTIKEL 117

Bestemmelserne om finansieringsmekanismer er fastsat i protokol 38, protokol 38a, addendummet til protokol 38a, protokol 38b samt addendummet til protokol 38b, protokol 38c og protokol 38d."

ARTIKEL 2

En ny protokol 38d indsættes efter protokol 38c til EØS-aftalen. Ordlyden af protokol 38d er fastsat i bilaget til nærværende aftale.

ARTIKEL 3

Denne aftale ratificeres eller godkendes af parterne i overensstemmelse med deres egne procedurer. Ratifikations- eller godkendelsesinstrumenterne deponeres hos Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union.

Den træder i kraft på den første dag i den anden måned efter deponeringen af det sidste ratifikations- eller godkendelsesinstrument.

Denne aftale anvendes midlertidigt fra den første dag i den første måned efter, at den sidste notifikation herom er blevet deponeret, indtil afslutningen af de i stk. 1 og 2 omhandlede procedurer.

ARTIKEL 4

Denne aftale, der er udfærdiget i ét eksemplar på bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, græsk, irsk, italiensk, kroatisk, lettisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, polsk, portugisisk, rumænsk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tjekkisk, tysk, ungarsk, islandsk og norsk, idet hver af disse tekster har samme gyldighed, deponeres hos Generalsekretariatet for Rådet for Den Europæiske Union, som fremsender en bekræftet genpart til hver af parterne i denne aftale.

Udfærdiget i Bruxelles, den ... 2024

For Den Europæiske Union

For Island

For Fyrstendømmet Liechtenstein

For Kongeriget Norge

PROTOKOL 38d
om EØS-finansieringsmekanismen (2021-2028)

ARTIKEL 1

1) Formål

Island, Liechtenstein og Norge ("EFTA-staterne") bidrager til mindskelsen af de økonomiske og sociale uligheder i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde og til styrkelsen af deres forbindelser til modtagerlandene ved hjælp af finansielle bidrag på de tematiske områder, der er angivet i artikel 3¹.

2) Fælles værdier og principper

EØS-finansieringsmekanismen (2021-2028) er baseret på de fælles værdier og principper om respekt for den menneskelige værdighed, frihed, demokrati, ligestilling, retsstaten og overholdelse af menneskerettighederne, herunder rettighederne for de personer, der tilhører mindretal.

Alle programmer og aktiviteter, der finansieres af EØS-finansieringsmekanismen, skal være i overensstemmelse med disse værdier og principper og må ikke støtte operationer, der muligvis ikke gør det. Deres gennemførelse skal være i overensstemmelse med de grundlæggende rettigheder og forpligtelser, der er forankret i de relevante instrumenter og standarder.

¹ I denne protokol forstås henvisninger til artikler, medmindre andet er angivet, som henvisninger til artikler i denne protokol.

ARTIKEL 2

Forpligtelser

Det finansielle bidrag, der er omhandlet i artikel 1, fastsættes til 1 705 000 000 EUR. Der stilles også et supplerende finansielt bidrag på 100 000 000 EUR til rådighed for projekter vedrørende udfordringer som følge af invasionen af Ukraine. Disse bidrag stilles til rådighed til forpligtelser i årlige trancher på 257 860 000 EUR i perioden fra den 1. maj 2021 til og med den 30. april 2028.

Det samlede finansielle bidrag er summen af de landespecifikke bevillinger, jf. artikel 6, og det beløb, der er nævnt i artikel 7.

ARTIKEL 3

1) Tematiske prioriteter

De landespecifikke bevillinger stilles til rådighed for at fremme følgende overordnede tematiske områder:

- a) Grøn omstilling i Europa
- b) Demokrati, retsstatsforhold og menneskerettigheder
- c) Social inklusion og modstandsdygtighed

I bilaget til denne protokol er der fastlagt programområder inden for disse tematiske områder. Indholdet af disse programområder vil blive fastlagt efter høring af modtagerlandene.

2) Modtagerlandenes behov

Programområderne skal udvælges, koncentrerer og tilpasses til det enkelte modtagerlands behov, idet der tages hensyn til landets henholdsvis bidragets størrelse. Den procedure, der skal følges i den forbindelse, er fastsat i artikel 9, stk. 5.

ARTIKEL 4

1) Aftalememoranda

Med henblik på at opnå denne koncentration og sikre en effektiv gennemførelse i overensstemmelse med de overordnede mål i artikel 1, og under hensyntagen til såvel EU's politikker og landespecifikke henstillinger som de partnerskabsaftaler, der er indgået mellem medlemsstaterne og Europa-Kommissionen, indleder EFTA-staterne forhandlinger om et aftalememorandum med hvert modtagerland, jf. artikel 9, stk. 5.

2) Høringer af Europa-Kommissionen

Der skal føres drøftelser med Europa-Kommissionen på strategisk plan under forhandlingerne om aftalememoranda med henblik på at fremme komplementaritet og synergi med EU's samhørighedspolitik.

ARTIKEL 5

1) Medfinansiering

EFTA-bidraget må ikke overstige 85 % af programomkostningerne, for så vidt angår programmerne under de landespecifikke bevillinger, som modtagerlandene har ansvaret for at gennemføre, medmindre EFTA-staterne bestemmer andet.

2) Statsstøtte

Gældende regler om statsstøtte skal overholdes.

3) Forpligtelse

EFTA-staternes ansvar for projekterne er begrænset til at stille midler til rådighed i overensstemmelse med den aftalte plan. EFTA-staterne påtager sig derfor ikke noget ansvar over for tredjemand.

ARTIKEL 6

Landespecifikke bevillinger

De landespecifikke bevillinger stilles til rådighed for følgende modtagerlande: Bulgarien, Tjekkiet, Estland, Grækenland, Kroatien, Cypern, Letland, Litauen, Ungarn, Malta, Polen, Portugal, Rumænien, Slovenien og Slovakiet og fordeles som følger:

Modtagerland	Midler (EUR)
Bulgarien	132 807 931
Kroatien	68 018 840
Cypern	9 014 276
Den Tjekkiske Republik	115 163 505
Estland	36 750 087
Grækenland	159 320 451
Ungarn	129 868 485
Letland	56 013 268
Litauen	60 274 987
Malta	5 710 418
Polen	472 614 415
Portugal	126 276 741
Rumænien	304 642 069
Slovakiet	66 843 694
Slovenien	25 580 833

De anførte beløb omfatter de landespecifikke tildelinger, der skal stilles til rådighed for hvert modtagerland i overensstemmelse med artikel 9, stk. 5, og den andel af fonden for civilsamfundet, der er omhandlet i artikel 7, som skal komme hvert enkelt modtagerland til gode.

ARTIKEL 7

Inden for rammerne af EØS-finansieringsmekanismen oprettes der to fonde. De skal bidrage til at nå målene for EØS-finansieringsmekanismen (2021-2028) som defineret i artikel 1 og til de tematiske områder, der er omhandlet i artikel 3. EFTA-staterne kan deltage som partnere i fondene.

1) Fond for civilsamfundet

10 % af det samlede beløb afsættes til en fond for civilsamfundet. Fordelingsnøglen for modtagerlandene er fastsat i artikel 6.

5 % af midlerne i fonden forbeholdes tværnationale initiativer.

2) Fond for kapacitetsopbygning og samarbejde med internationale organisationer og institutioner

2 % af det samlede beløb afsættes til en fond til kapacitetsopbygning og samarbejde med internationale organisationer og institutioner, bl.a. Europarådet, OECD og Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA). Denne fond vil fremme de tematiske områder i modtagerlandene.

ARTIKEL 8

1) Koordination med den norske finansieringsmekanisme

Det finansielle bidrag, der er fastsat i denne protokol, koordineres tæt med det bilaterale bidrag fra Norge, som hidrører fra den norske finansieringsmekanisme. Især skal EFTA-staterne sikre, at procedurerne og gennemførelsesbestemmelserne i det væsentlige er identiske for begge finansieringsmekanismer.

2) Koordination med EU's samhørighedspolitik

Der skal tages hensyn til eventuelle relevante ændringer i EU's samhørighedspolitik.

ARTIKEL 9

Følgende skal gælde for gennemførelsen af EØS-finansieringsmekanismen:

1) Samarbejde

Målene for den EØS-finansieringsmekanismen, der er omhandlet i artikel 1, forfølges inden for rammerne af et tæt samarbejde mellem modtagerlandene og EFTA-landene under overholdelse af værdierne og principperne og under overholdelse af de rettigheder og forpligtelser, der er omhandlet i artikel 1, stk. 2.

2) Gennemførelsesprincipper

Der skal udvises den højeste grad af åbenhed, ansvarlighed og omkostningseffektivitet i alle faser af gennemførelsen samtidig med, at principperne om god forvaltningsskik, partnerskab, flerniveaustyring, bæredygtig udvikling, ligestilling mellem mænd og kvinder og ikkediskrimination efterleves.

3) Forvaltning af fondene

EFTA-staterne forestår driften i forbindelse med og er ansvarlige for gennemførelsen, herunder forvaltning og kontrol af de to fonde, der er omhandlet i artikel 7.

4) Udvalg for finansieringsmekanismen

EFTA-staterne nedsætter et udvalg til at varetage den samlede forvaltning af EØS-finansieringsmekanismen. Yderligere bestemmelser om gennemførelse af EØS-finansieringsmekanismen, herunder om tiltag til forenkling med henblik på at sikre en effektiv gennemførelse, fastsættes af EFTA-staterne efter samråd med modtagerlandene, der kan bistås af Europa-Kommissionen. EFTA-staterne bestræber sig på at fastsætte disse bestemmelser inden undertegnelsen af aftalememorandummet.

5) Forhandlinger om aftalememoranda

EFTA-staterne indleder forhandlinger med hvert modtagerland om et aftalememorandum vedrørende den landespecifikke tildeling med undtagelse af de midler, der er omhandlet i artikel 7 og stk. 3, i denne artikel. I Aftalememorandummet fastlægges programmerne, fordelingen af midler mellem de forskellige programområder, forvaltnings- og kontrolstrukturerne og de vilkår, der skal gælde.

6) Gennemførelse

- a) På grundlag af aftalememorandaene forelægger modtagerlandene forslag til specifikke programmer for EFTA-staterne, som vurderer og godkender forslagene og indgår tilskudsaftaler, der indeholder de relevante vilkår, risikovurderinger og risikobegrænsende foranstaltninger, med modtagerlandene for hvert program.
- b) Gennemførelsen af de aftalte programmer påhviler modtagerlandene, som sørger for et hensigtsmæssigt forvaltnings- og kontrolsystem for at sikre korrekt gennemførelse og forvaltning.
- c) EFTA-staterne kan udføre kontroller efter sine interne regler. Til det formål stiller modtagerlandene alle nødvendige former for bistand, oplysninger og dokumentation til rådighed.
- d) For at sikre, at forpligtelserne overholdes, kan EFTA-staterne efter en vurdering og efter at have hørt modtagerlandet træffe passende og forholdsmæssige foranstaltninger, herunder suspension af betalinger og inddrivelse af midler.
- e) Hvor det er hensigtsmæssigt, bringes partnerskaber i anvendelse i forbindelse med forberedelsen, gennemførelsen, overvågningen og evalueringen af de finansielle bidrag for at sikre bred deltagelse. I partnerskaber kan bl.a. indgå lokale, regionale og nationale forvaltninger samt private virksomheder, civilsamfundet og arbejdsmarkedsparter i modtagerlandene og EFTA-staterne.
- f) Ethvert projekt, der indgår i et program i modtagerlandene, kan gennemføres i et samarbejde, bl.a. mellem enheder i modtagerlandene og i EFTA-staterne i overensstemmelse med de gældende regler om offentlige indkøb.

7) Forvaltningsomkostninger

EFTA-staternes administrationsomkostninger dækkes ud af det samlede beløb, der er nævnt i artikel 2, og skal specificeres i gennemførelsesbestemmelserne i nærværende artikels stk. 4.

Forvaltningsomkostningerne for de fonde, der er omhandlet i artikel 7, vil blive afholdt af det beløb, der er afsat til fondene.

8) Rapportering

EFTA-staterne afgiver rapport om deres bidrag til at opnå formålene med EØS-finansieringsmekanismen.

ARTIKEL 10

Evaluerings

Ved udløbet af den periode, der er fastsat i artikel 2, og med forbehold af de rettigheder og forpligtelser, der følger af EØS-aftalen, undersøger de kontraherende parter i henhold til EØS-aftalens artikel 115, om der fortsat er behov for at mindske økonomiske og sociale uligheder inden for Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde.

BILAG TIL PROTOKOL 38d

Grøn omstilling

Grøn virksomhed og innovation

Forskning og innovation

Uddannelse, praktik og ungdomsbeskæftigelse

Kultur

Lokal udvikling, god forvaltningsskik og inklusion

Integration af og støtte til romaer

Folkesundhed

Katastroforebyggelse og -beredskab

Retsvæsenet, herunder vold i hjemmet og kønsbaseret vold, adgang til domstolene, fængselsvæsen, grov og organiseret kriminalitet

Asyl, migration og integration

Internationalt samarbejde og kapacitetsudvikling

Modtagerlandene vil også drage fordel af projekter, der finansieres af:

Fonden for civilsamfundet

Fonden for kapacitetsopbygning og samarbejde med internationale organisationer og institutioner

Ligestilling mellem kønnene og digitalisering vil blive integreret og indgå i alle relevante programområder.
